

İŞARET- GESTALT KURAMI

HAZIRLAYANLAR:
EMRE ASLAN
EMRAH PEKTAŞ

İŞARET- GESTALT KURAMINI

- ✓ İşaret- Gestalt Kuramı, **Edward Chace Tolman** tarafından ortaya konmuş bir kuramdır.

Edward Chace Tolman
(1886- 1959)

EDWARD Chace Tolman'ın Hayatı

Tolman, 14 Nisan 1886 tarihinde Newton, Massachusetts'de doğdu. İyi halli bir İngiliz ailesinin üçüncü çocuğu ve ikinci oğludur.

Tolman ailesinin iki erkek çocuğu da anne babalarının isteklerinin aksine akademik alanda ilerlemeyi tercih etmişlerdir. İkisi de matematik konusunda başarılıdır ve yine her ikisi de deneysel ve kuramsal kimya üzerinde çalışmışlardır. Edward, William James'in çalışmalarını okumuş ve Harvard'a transfer olmuştur.

Burada felsefe ve psikoloji üzerine çalışan Edward, bu arada Gestalt Psikolojisi ile de ilgilenmiş ve bir yaz dönemini, bir Gestalt psikoloğu olan Kurt Koffka ile birlikte Almanya'da geçirmiştir.

Edward Chace Tolman
(1886- 1959)

Tolman'ın tezi (Ph.D. 1915), geriye dönük ket vurma (retroactive inhibition) üzerine bir çalışmaydı. Edward Chace Tolman 1915 yılında Northwestern Üniversitesi'nde ders vermeye başladı. Savaş konusu çerçevesinde yazdığı ve bir öğrenci yayınında yer alan makalesi, 1918'de buradan ayrılmasına neden oldu. Bunun üzerine Tolman, kariyerinin devamını burada sürdüreceği California Berkeley Üniversitesi'ne geçiş yaptı.

II. Dünya Savaşı'ndan hemen önce, Hilgard ile birlikte, iki San Francisco'lu psikanalizin liderliğinde gerçekleşen ve resmi olmayan bir seminere katıldıktan sonra, "Savaşa Yönelik İtkiler" (Drives Toward War) isimli küçük bir motivasyon kitabı yazdı. Savaş boyunca da, Henry Murray ile birlikte Washinton'da Stratejik Hizmetler ofisinde çalıştı. Tolman savaştan sonra da pek çok onur ödülüne layık görüldü ve 19 Kasım 1959'da vefat etti.

Edward Chace Tolman

1886-1959)

- ✓ Tolman, yöntem bakımından davranışçı, metafizik yönünden bilişsel bir kuramcıdır.
- ✓ Diğer bir deyişle, davranışı bilişsel süreçleri keşfetmek amacıyla çalışmıştır.

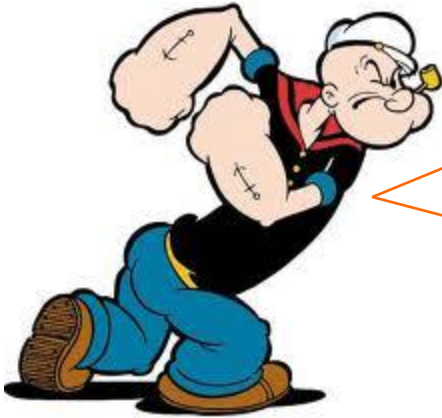
Tolman, İşaret-Gestalt Kuramını;

“Amaçlı Davranışçılık” ya da
“Beklenti Kuramı”, olarak
da adlandırmıştır.

ÖRNEK:

✓ Öğrenci okula kendi bisikletiyle gidebilir. Bisikleti o gün yoksa, otobüsle gidebilir ya da yürüye bilir.

Organizma değişen koşullara, sınırlamalara göre kendi bilgisini kullanarak amaca ulaştıracak en uygun davranışı seçer ve uygular!!!

İŞARET- GESTALT KURAMINA GÖRE,

- ✓ Davranışın parça parça ele alınması yerine bütün olarak değerlendirilmesi gereklidir.

Yemek pişirme, çamaşır yıkama, sınavda cevapları yazma, yüksek lisans yapmak için çabalama vb.davranışlar bütüncü davranışlardır. Ancak, bazı davranışçı kuramcılar, davranışları daha küçük birimlere, kas hareketlerine kadar indirerek analiz etmişlerdir. Bu durumda bir davranış yüzlerce moleküler hareketten oluşabilir.

Bu tür moleküler hareketleri çalışmak ise davranışın bütünlüğünü, anlamını kaybettirebilir.

AMAÇLI DAVRANIŞÇILIK

- ✓ İnsan ve hayvan davranışları yalnızca uyarıcılara verilen tepkiler değildir.
- ✓ Davranışlar karmaşık bilişsel yapılardan oluşur.
- ✓ İnsan ve hayvanların davranışları amaca yöneliktir.

DAVRANIŐLARIMIZ BELLİ AMAÇLARA DÖNÜKTÜR!

- ✓ Hoşlanmadığımız bir durumdan kaçınırız,
- ✓ Hoşlandığımız bir duruma kavuşmak isteriz,
- ✓ Ayrıca belli davranışları izleyen belli kazanımları bekleriz.

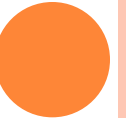

BÜTÜNSEL/ BÜTÜNCÜ (MOLAR) DAVRANIŞ

- ✓ Organizmanın gözlenen davranışını yorumlarken, onun amaçları ve davranışa yönelik planları ile **bütün** olarak ele alınması gereklidir.
- ✓ Bütünsel davranışlar reflekslerden farklı olarak, öğrenilmiş davranışlardır.

ÖRNEK:

Farenin labirentte yiyeceği bulması,işe arabayla gitme,yemek pişirme,vb. davranışlar bütüncü davranıştır.

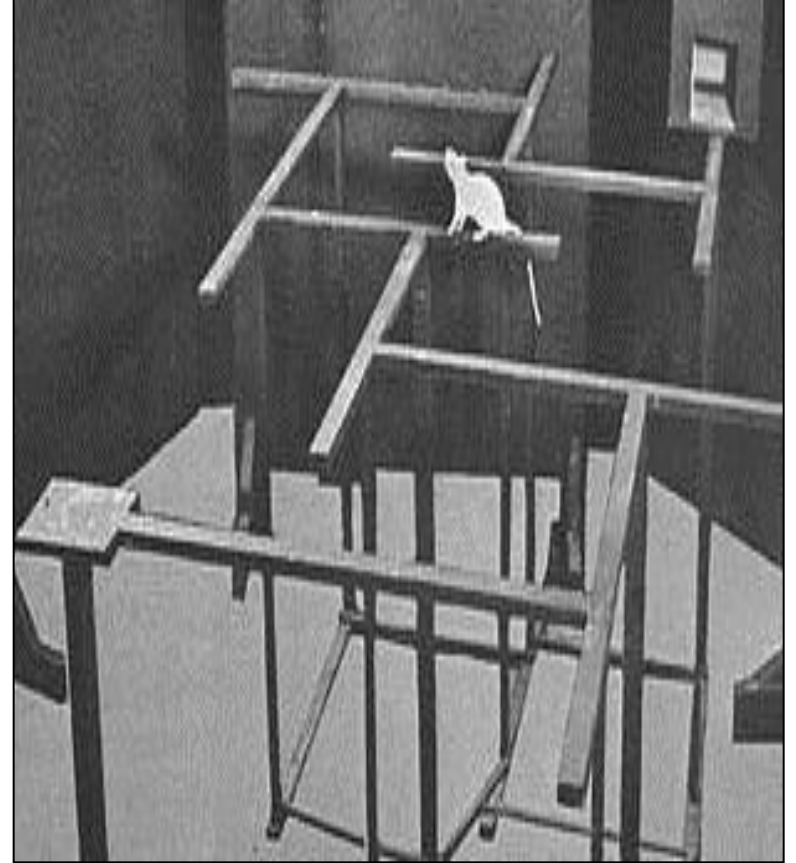
TOLMAN'A GÖRE ÖĞRENME

- ✓ Temelde **çevreyi keşfetme** sürecidir.
- ✓ Organizma, araştırma yoluyla, belli bazı olayların, belirli başka olaylara yol açtığını ya da bir işaretin, diğer bir işarete götürdüğünü keşfeder ve bunları kullanarak amacına ulaşır.

TOLMAN'A GÖRE ÖĞRENME

- ✓ Tolman farenin, birkaç gün yiyecek olmaksızın labirentte serbestçe dolaşmasını sağlamıştır.
- ✓ Daha sonra labirentin çıkış noktasına yiyecek koymuş, farenin labirentin çıkmaz yollara sapmadan kolaylıkla yiyeceği bulunduğunu gözlemiştir.

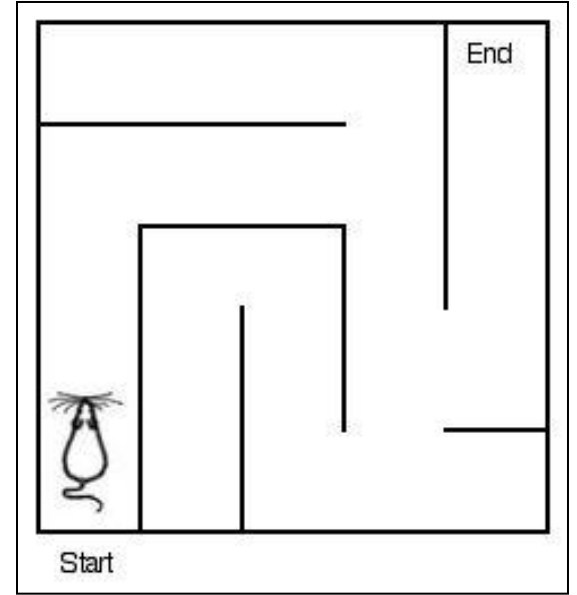
TOLMAN'A GÖRE ÖĞRENME

- ✓ Bu durum, henüz yiyecek konmadan farenin labirenti tanımaya çalıştığını ve labirentin yollarını öğrendiğini kanıtlamaktadır.

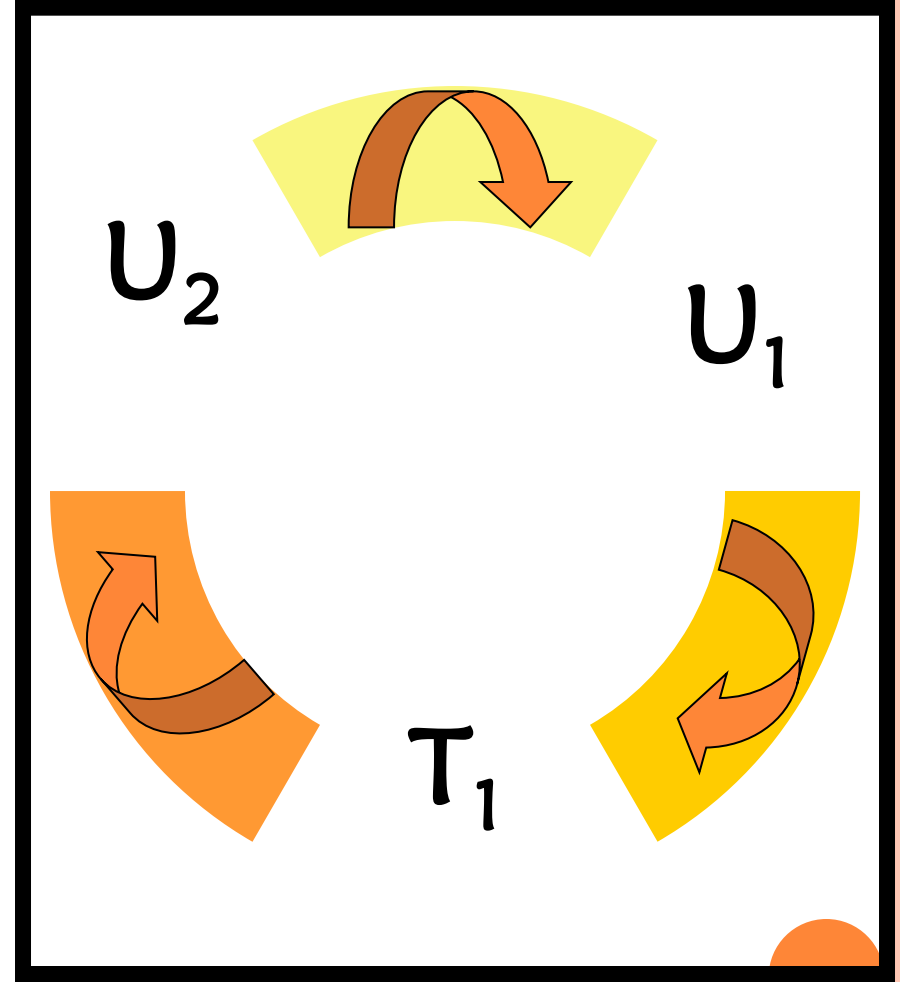
BILIŐSEL HARITA

- ✓ Tolman, farenin labirente ait birimleri öğrenirken zihninde bir tür “**bilişsel harita**” oluşturduğunu öne sürmüştür.

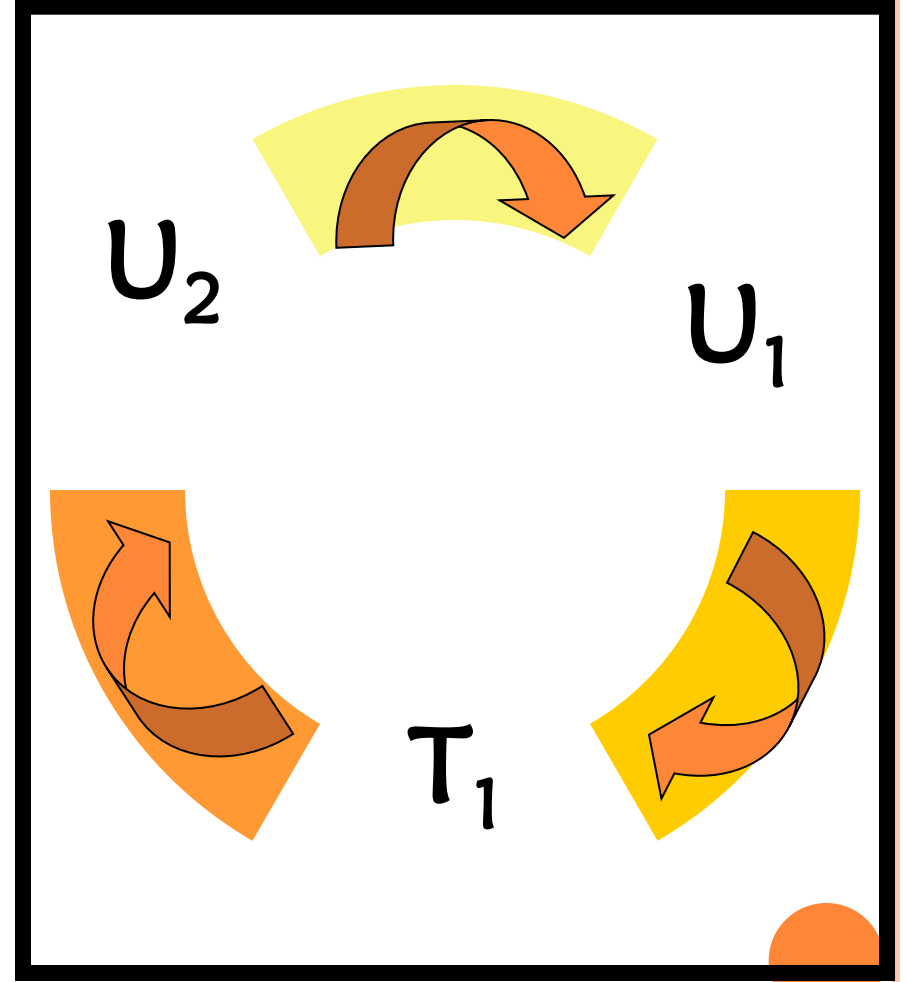
İNANIŞ-BEKLENTİ SİSTEMİ

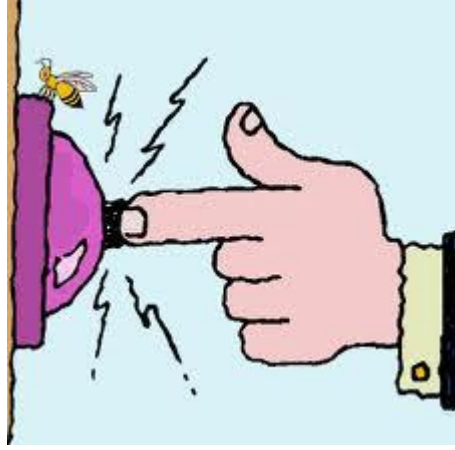
- ✓ “İnanış-beklenti sistemi”, bir uyarıcıya yönelik (Birinci uyarıcı: U_1) davranış (Birinci tepki: T_1) ile davranışın sonuçlarını izleyen yeni bir uyarıcı (İkinci uyarıcı: U_2) arasındaki ilişkidir.

ÖRNEĞİN:

- ✓ U_1 ; Karnınız çok aç ☹️
- ✓ T_1 ; Yeni açılan pideciye gitmeye karar verdiniz!
- ✓ U_2 ; Nefis bir pide yeme beklentisi içindesiniz 😊

Bir kapı ziline (U1) basıldığında (T1), zil sesinin (U2) duyulması beklenir. İşte etkinliği yapmadan önceki bu üç terimli ilişkisel birim beklentidir. Yaşantı geçirmeden önceki ilk geçici beklentilere denence denir ve yaşantılarla doğrulanır ya da doğrulanmaz. Denenceler doğrulandığında beklenti devam eder, doğrulanmadığında ise terkedilir.

Lezzetli bir yemek yeme beklentisiyle belli bir lokantaya giden kişi lezzetsiz bir yemek yemişse kurduğu denence doğrulanmamış, onaylanmamış demektir. Gelecek sefer aynı lokantaya gitmez.

Tolman'ın denencenin doğrulanması durumu ile diğer davranışçuların pekiştirme olarak adlandırdığı durum arasında benzerlikler vardır. Ancak, Tolman için pekiştirme bir öğrenme değişkeni değildir. Yani öğrenme için pekiştirme önemli değildir.

Örneğin; birey, kapı zilini gerekmediği için çalmasa da düğmeye bastığı zaman zil sesini duyacağını öğrenir; böyle bir beklenti oluşur. Bu durum pekiştirme olmaksızın meydana gelir. Kapı zilini çalmak amaç olduğunda o zaman beklenti harekete geçirilir

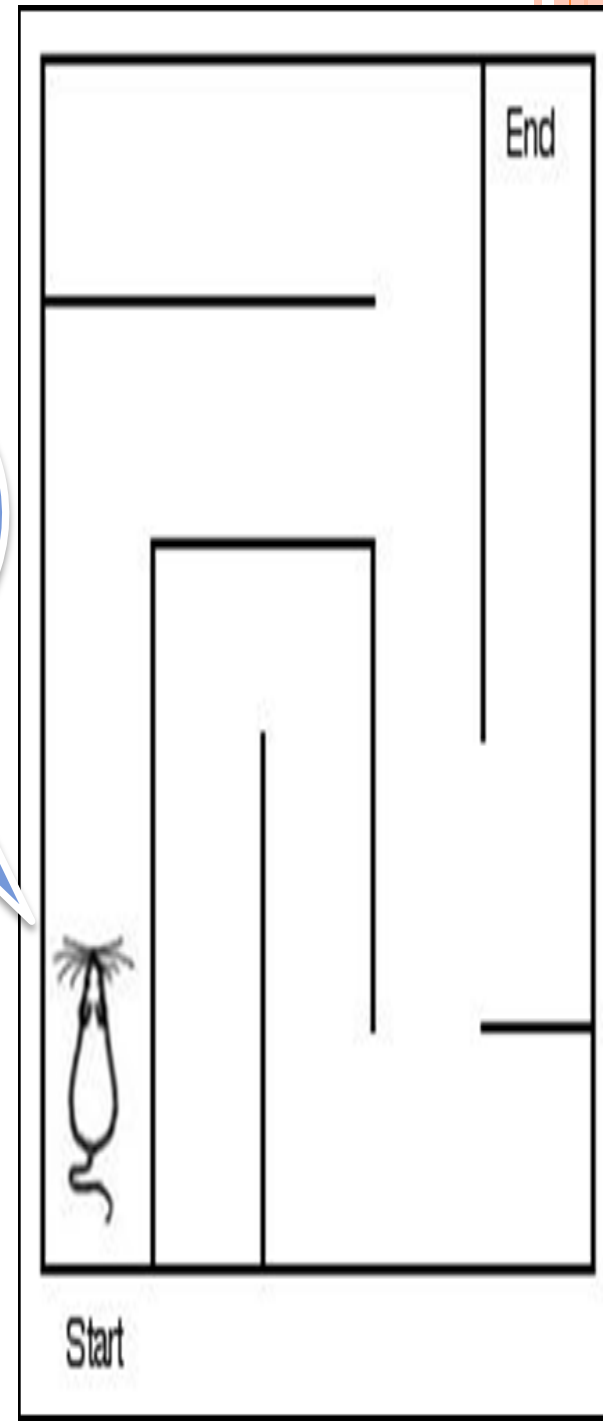

ZIHINSEL DENEME YANILMA

✓ Tolman, labirentteki farenin yol ayrımlarına geldiğinde, bir tarafı seçip yönelmeden önce, sanki alternatifleri değerlendirir gibi birkaç saniye durduğunu gözlemlemiştir.

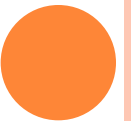
✓ Organizmanın, karar vermeden önce seçim noktasında durup bir süre düşünmesine “**zihinsel deneme yanılma**” adı verilmektedir.

ACABA NE
YAPSAM YA
GİTSEM Mİ
YOKSA
KALSAM MI??

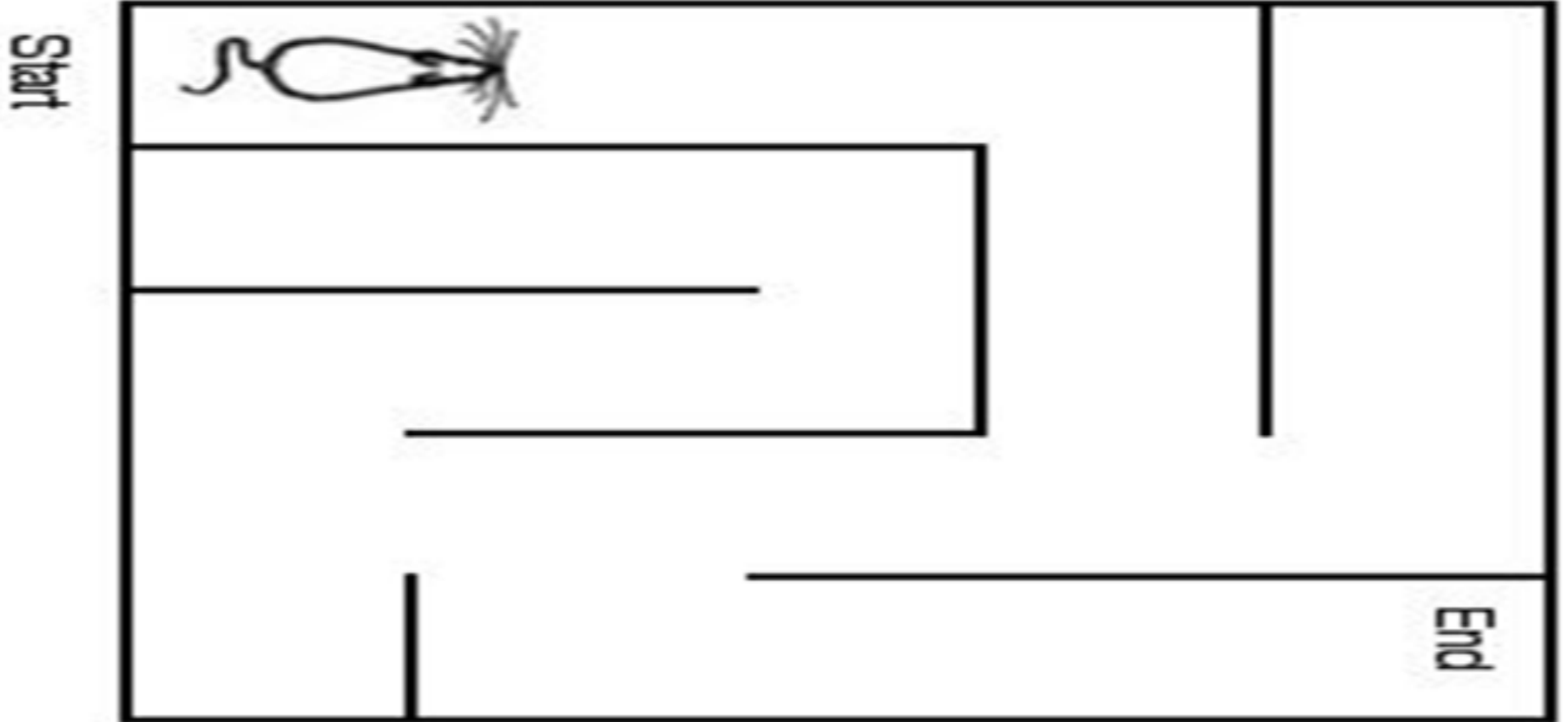

YER ÖĞRENME

- ✓ Tolman farelerin uyarıcı- tepki bağlantısı ile hareket etmek yerine, koşullara en uygun alternatiflere yöneldiğini ileri sürmüştür.
- ✓ Yer öğrenme deneyleri, organizmanın davranışlarının basit uyarıcı- tepki bağlantısı yoluyla açıklanamayacağını kanıtlamak amacı ile düzenlenmiştir.

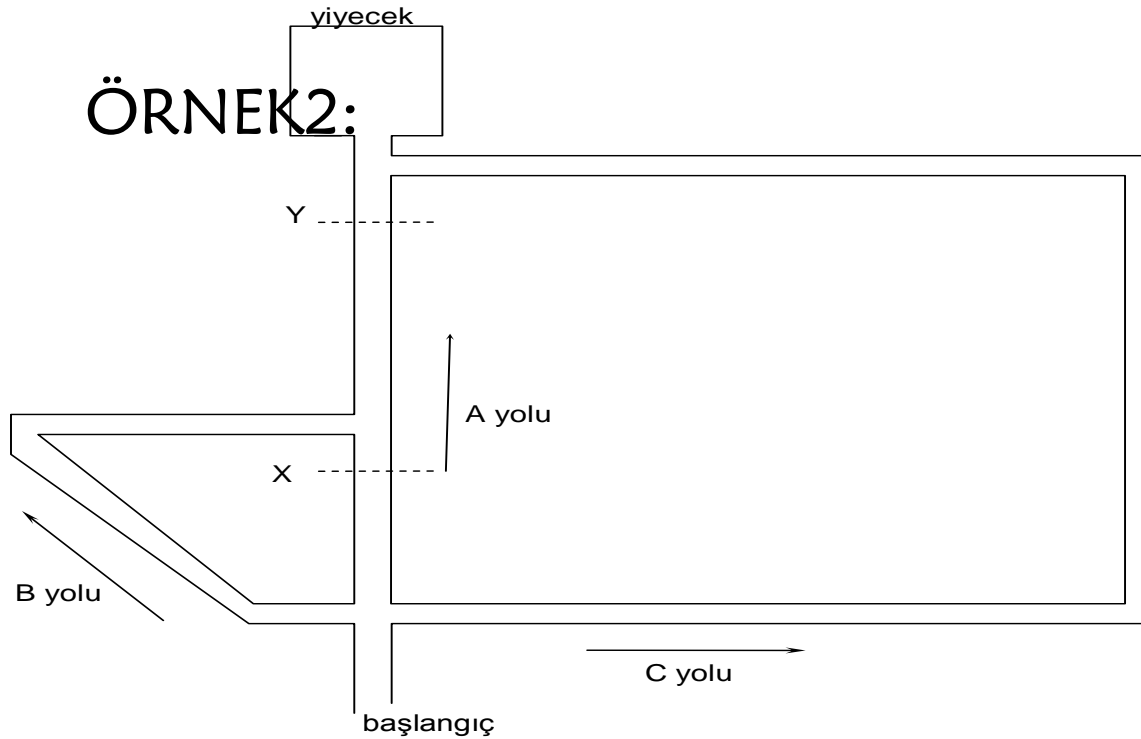

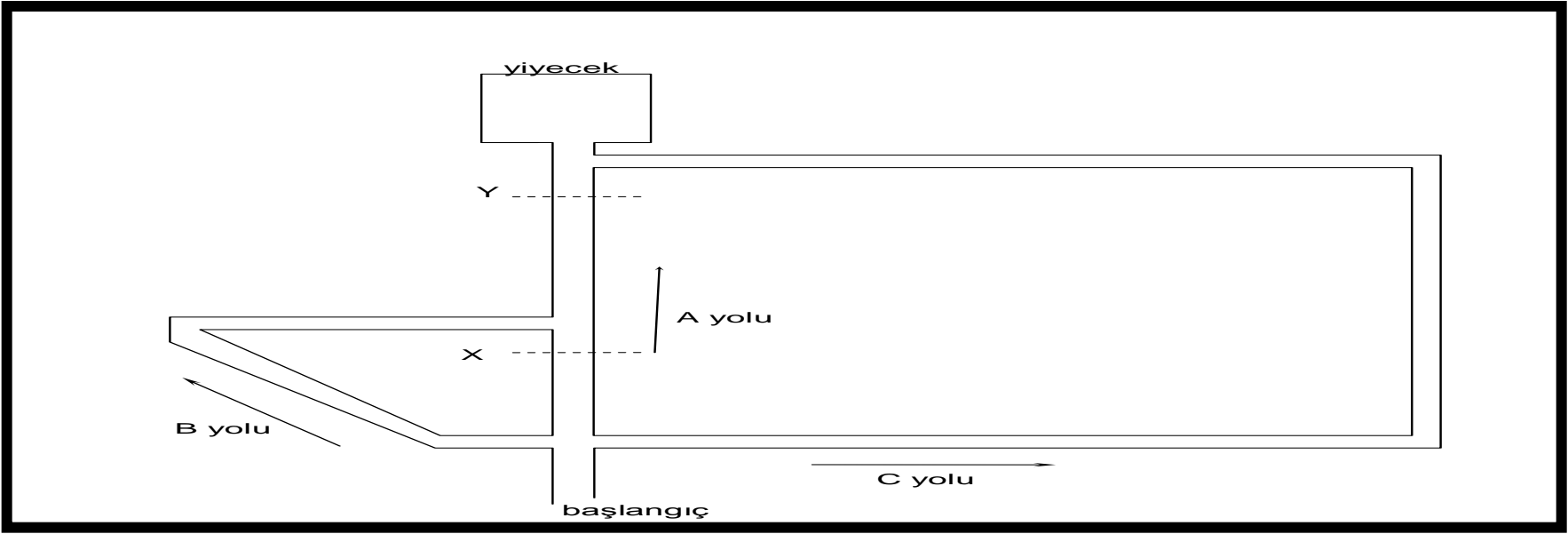
ÖRNEK: Bir fare labirentte yiyeceğe ulaşabilmek için bütün yolları dener en sonunda en kısa yolu bulur ve hep o yolu kullanır.

ÖRNEK2:

TOLMAN VE HONZIK (1930) TARAFINDAN YAPILAN DENEYE İLİŞKİN DÜZENEK

- ✓ “Yiyecek” yazılı olan yerin yemekhane olduğunu varsayın. Karnınız aç ve yemekhaneye doğru gitmek istiyorsunuz. Hangi yolu kullanırsınız?
- ✓ En kısa olan A yolunu mu, daha uzun B yolunu mu, yoksa en uzun yol olan C yolunu mu?
- ✓ Büyük olasılıkla A yolunu seçersiniz.
- ✓ Peki, A yolunun Y engeli yüzünden kapatılmış olduğunu gördünüz, o zaman hangi yola yönelirsiniz?
- ✓ B yolunun da kapalı olduğunu, en uzun yol olan C yolunu seçmeniz gerektiğini düşünürsünüz.

- Tolman ve Honzik tarafından yapılan bu deneyde fareler de tıpkı bizim gibi davrandılar!
- Fareler, başlangıçta hedefteki yiyeceğe ulaşmak için genellikle A yolunu izlemişlerdir.
- Y engeli ile yolun kapatılması durumunda ise farelerin büyük çoğunluğu C yolunu kullanmışlardır.

○ Sonuç;

- Çevremizi tanımaya çalışırız ve duruma bağlı olarak davranışlarımızı düzenleriz.

GIZIL/ ÖRTÜK ÖĞRENME

- “Gizil öğrenme”, öğrenme sürecinin deney yapılırken kendini göstermediği, fakat daha sonraki bir anda öğrenilen davranışın ortaya çıktığı durumlara verilen addır.
- Bilişsel haritaların oluşturulmasının ardından, bireyin duruma göre bu haritayı kullanmasını içermektedir.

GIZIL ÖĞRENME İÇİN ÖDÜL YA DA PEKİŞTİREÇ GEREKLİ MIDİR?

- Tolman'a göre, bilişsel haritaların oluşması için ödül gerekli değildir.
- Ödül, öğrenmeyi değil, performansı etkiler.
- Tolman ve Honzik, ödül olmadan da farelerin labirenti öğrenebildiğini yaptıkları deneylerle göstermişlerdir.

ÖDÜL BEKLENTİSİ

- ✓ Tolman'a göre öğrenmenin gerçekleşmesi için ödül gerekli değildir.
- ✓ Bir ödülün varlığı, hayvan ya da insanın daha önceden öğrenilmiş davranışı göstermelerini güdüler.
- ✓ Tolman'a göre ; ödül, performansı etkiler, öğrenmeyi değil!

ÖDÜL BEKLENTİSİ

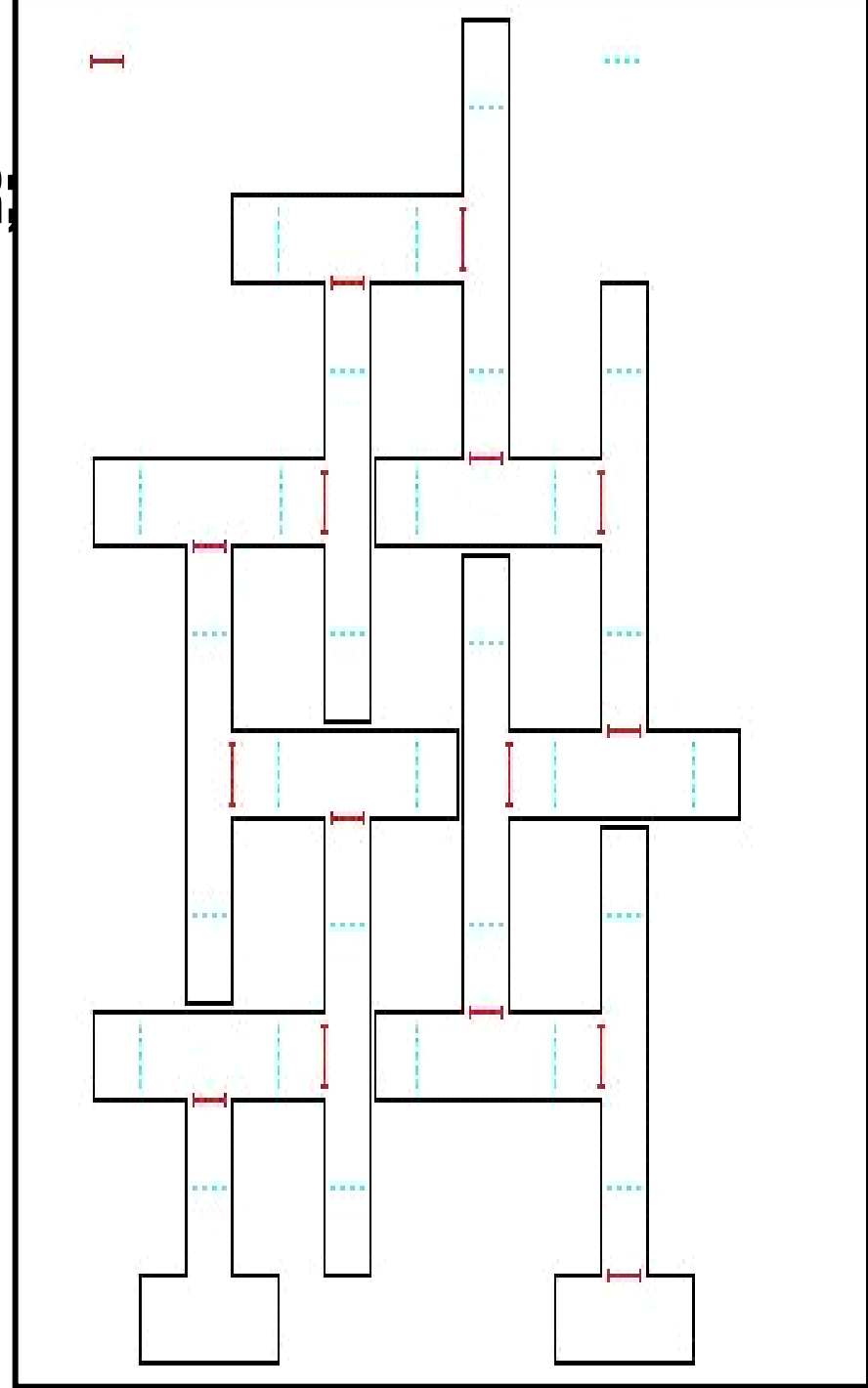
- ✓ Yandaki resimde bir ödül sistemi görülüyor.
- ✓ Çocuk haftanın her günü, istenen etkinlikleri yaptıkça ödül olarak yıldız topluyor.
- ✓ Yaptığı etkinlikler, "lütfen ve teşekkür ederim" deme, dişlerini fırçalama vb...
- ✓ Ödül sistemi çocuğa yeni bir etkinlik öğretmekten çok, zaten bildiği etkinlikleri performansa dönüştürmesi için kullanılıyor.

TOLMAN VE HONZIK DENEYDE, ÜÇ

GRUP AÇ FARE KULLANMIŞLARDIR;

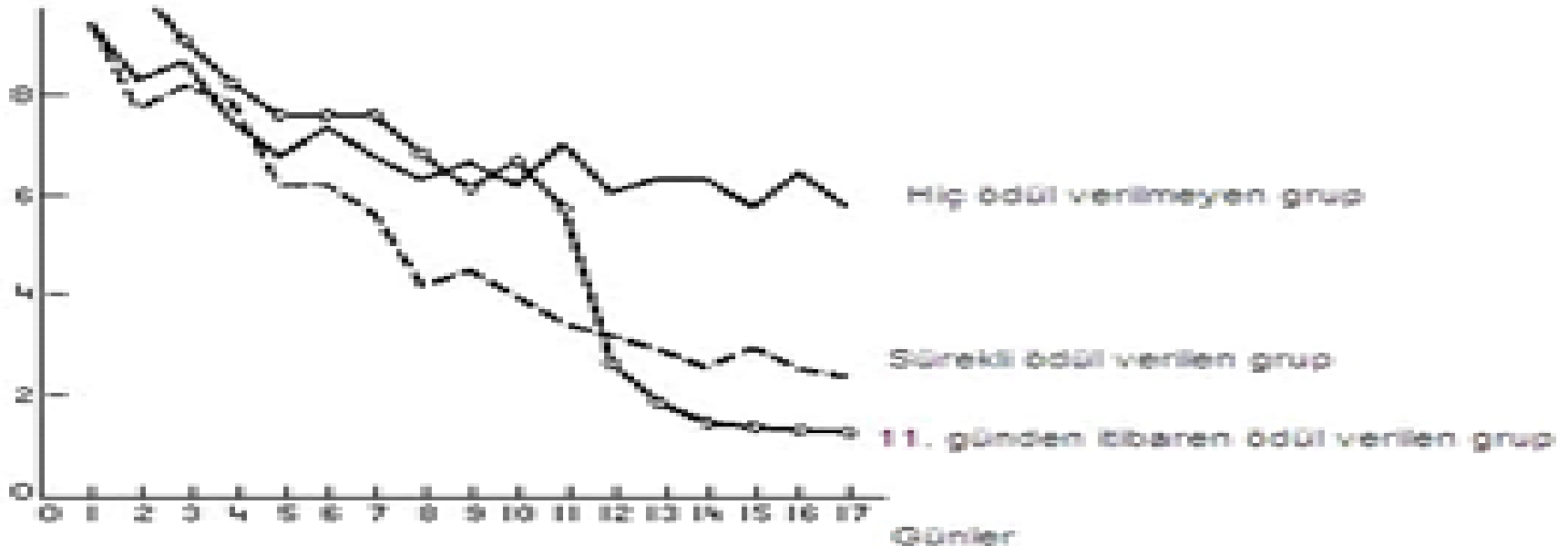
- Birinci grup, labirentte hedef olan çıkış noktasına her ulaştığında yiyeceklerle ödüllendirilmiştir,
- İkinci grup hiç ödüllendirilmemiştir,
- Üçüncü grup ise yalnızca son on gün labirentte hedef noktaya ulaştıklarında yiyeceklerle ödüllendirilmiştir.

DENEYİN SONUÇLARI;

- ✓ Her üç grup fare de başlangıçta daha fazla hata yapmıştır.
- ✓ Sürekli ödül olarak yiyecek alan grup, en hızlı ilerlemeyi göstermiştir.
- ✓ Onbirinci gün ikinci gruptakiler de pekiştirilmeye başlayınca, birden ilk gruptaki fareler düzeyinde başarı göstermişlerdir.

Ortalama hata

FARELERİN 11. GÜNDEN İTİBAREN GÖSTERDİKLERİ BU ANI BAŞARI NASIL AÇIKLANABİLİR?

- ✓ Tolman bu durumu “**bilişsel harita**” kavramını da kullanarak açıklamaktadır.
- ✓ Fareler, labirente girdikleri andan itibaren çevreyi öğrenmişler, zihinlerinde bu çevreye ait bilişsel harita oluşturmuşlardır.
- ✓ Kendilerine verilen ödülü almak için daha önce oluşturdukları bilişsel haritayı kullanmaya başlamışlardır.
- ✓ Bir başka deyişle, ödül verilmeden çok önce gizil öğrenme gerçekleşmiştir.

GÜDÜLENME SÜRECİ

- ✓ Tolman'a göre **yoksunluk**, en temel güdülenme kaynağıdır.
- ✓ Yoksunluk, amaç durumundaki objeye yönelik gereksinimi arttıran, hareket ettirici bir güç meydana getirir.
- ✓ Güdülenme, algısal vurgulayıcı olarak önem taşır ve organizmanın çevresinde dikkat edeceği olayları belirler.

KATEKSİS SÜRECİ

- ✓ Susayan bir çocuk gazoz görür, aslında susuzluğa ilişkin güdülenme, gazozu yönelir.
- ✓ Tolman bu transferansa “**kateksis süreci**” adını vermektedir.
- ✓ Kateksis, belli dürtüler ile belli nesnelere ilişkilendirme anlamını taşımaktadır.
- ✓ Kateksisin bir sonucu olarak, gazoz şimdi tercih edilen bir amaç nesnedir ve ilerde bu çocuk, susamasa bile gazoz almak için güdülenecektir.

- ✓ İstenen durumlara yönelik yapılan tercihlere “**olumlu kateksis**” adı verilmektedir.

ÖRNEK: Karadenizlilerin açlığını hamsi ile gidermesi.

- ✓ Tam tersine, belli durumlardan kaçınma da “**olumsuz kateksis**” olarak ele alınmaktadır.

ÖRNEK: Hinduların inek eti, Müslümanların domuz eti yememesi.

ÖĞRENMENİN DEĞİŞKENLERİ

Tolman, öğrenmenin basit bir uyarıcı- tepki ilişkisi olamayacağını, çok daha karmaşık süreçlerin öğrenmeyi etkilediğini ifade etmiştir.

Öğrenmeyi etkileyen üç temel değişken türü vardır.
Bunlar:

- ✓ **Bağımlı değişken** (gözlemlenen ve ölçülen davranışlar ya da tepkiler)
- ✓ **Bağımsız değişkenler**
 - ✓ Çevresel değişkenler
 - ✓ Bireysel farklılık değişkenleri
- ✓ **Ara değişkenler**

ÇEVRESEL DEĞİŞKENLERDEN BAZILARI;

- Beslenme programı,
- Pekiştirecin uygunluğu,
- Uyarıcının türü ve biçimi,
- Öğrenme için gerekli motor tepkiler,
- Labirentte ilerleme
- Başarılı olma biçimi
- Deneme sayısı...

BİREYSEL FARKLILIK DEĞİŞKENLERİ İSE;

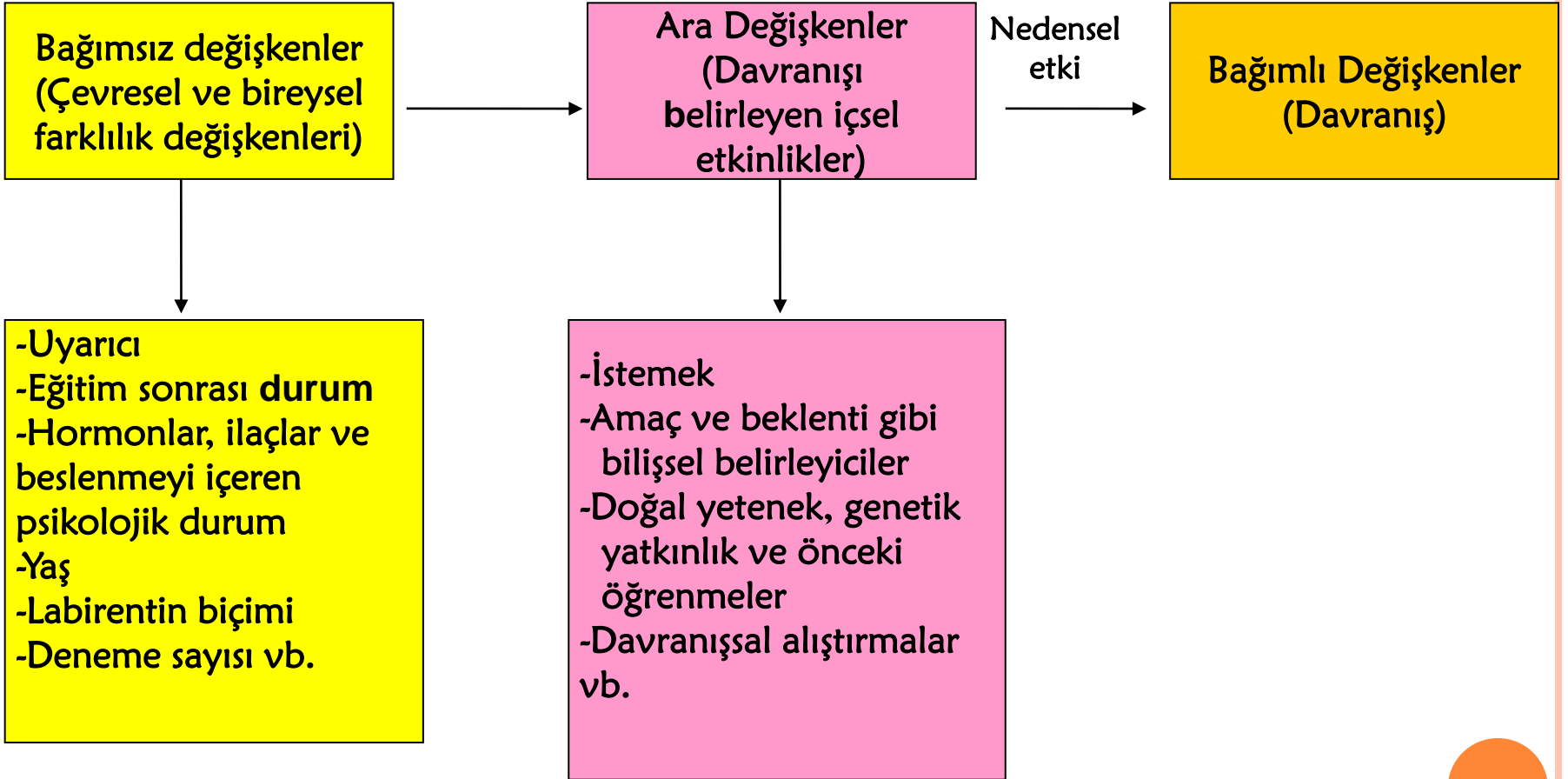
- Kalıtım,
- Yaş,
- Önceki eğitim
- Hormonlar
- İlaçlar
- Beslenme...

ARA DEĞİŞKENLER

- Tolman'a göre, uyarıcı ile tepki arasında ara değişkenler vardır.
- Ara değişkenler, **beklenti içinde olmak** ve **istemek** gibi zihinsel süreçlerdir.

BAĞIMSIZ VE ARA DEĞİŞKENLERİN BAĞIMLI DEĞİŞKEN ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ;

EĞİTSEL SONUÇLAR VE ÖĞRETMENLERE ÖNERİLER

- Okuldaki öğrenciler son derece karmaşık bilişsel yapılara sahiptirler ve öğrenmeleri, uyarıcılara verilen tepkiler biçiminde değildir. Bu nedenle öğretmenlerin, öğrencilerin derste gösterdiği olumsuz davranışları, değerlendirirken;
 - yalnızca o anki durumu düşünmemeleri,
 - öğrencinin davranışını etkilemesi olası diğer durumları da ele almaya çalışmaları önerilir.

EĞİTSEL SONUÇLAR VE ÖĞRETMENLERE ÖNERİLER

- Öğrencilerin yeni şeyler öğrenmeyi ve başarılı olmayı amaçlamaları, istenen bir durumdur. Öğrencinin amaçları ile okulun amaçları paralel olduğu sürece öğrenme daha kolay olur.
- Bu nedenle öğretmenlerin; dersleri işlemeden önce öğrencilere, bu konuyu öğrenmenin onlara neler sağlayacağını ve **konunun amaçlarını anlatmaları,**
- sınıfta istenmeyen davranışlar olduğunda, bu davranışların hangi amaca yönelik olduğunu keşfetmeye çalışmaları önerilir.

EĞİTSEL SONUÇLAR VE ÖĞRETMENLERE ÖNERİLER

- Tolman, öğrenmeyi sağlayan şeyin ödül değil, ödül beklentisi olduğunu söylemektedir.
- Öğretmenin sınıfta ödül kullanırken, ödülün öğrencilerin beklentilerine uygun olup olmadığına dikkat etmesi önerilir.

EĞİTSEL SONUÇLAR VE ÖĞRETMENLERE ÖNERİLER

- Tolman'a göre öğrenme, çevreyi keşfetme sürecidir. Organizma çevreyi tanımaya çalışır ve olayların başka hangi olaylara neden olduğunu anlamaya başlar. Bu nedenle öğretmenlerin;
- öğrencilerin belli konularda bilgi toplamalarını, araştırma yapmalarını özendirilmesi,
- dersleri birbirini tamamlayacak biçimde, belli bir sıra halinde ve aşamalı olarak düzenlemesi,
- böylece öğrencilerin eski öğrenmelerden yola çıkarak yeni konuları daha kolay anlamalarına yardımcı olması önerilir.

EĐITSEL SONUÇLAR VE ÖĞRETMENLERE ÖNERİLER

- Tolman, davranışları parçalara ayırarak analiz etmeye karşı çıkmıştır. Davranış moleküler değil molar yani bütünsel olarak ele alınmalıdır.
- Öğretmenlerin;öğrencilere kazandırmayı hedefledikleri davranışları **bütün** olarak ele almaları önerilir.

EĞİTSEL SONUÇLAR VE ÖĞRETMENLERE ÖNERİLER

- Tolman'a göre organizma, bir etkinliği yapmadan önce beklentileri doğrultusunda bir denence kurar ve bu denencenin gerçekleşip gerçekleşmeyeceğini keşfetmeye çalışır.
- Öğretmenlerin, sınıfta öğrencilere **denence kurmaları ve bunları test etmeleri** konusunda fırsatlar yaratması önerilir.

EĞİTSEL SONUÇLAR VE ÖĞRETMENLERE ÖNERİLER

- Ayrıca öğretmenlerin;
 - **karar verme ve seçim yapma sürecinde** en uygun seçimleri yapabilmeleri için öğrencilere **geri bildirim vermeleri**,
 - bu beceriyi geliştirmek için küçük gruplara ayrılarak, ve bireysel olarak **sınıf içinde etkinlikler** planlamaları önerilir.

EĞİTSEL SONUÇLAR VE ÖĞRETMENLERE ÖNERİLER

- Tolman, çevrenin özelliklerini tanıyarak “bilişsel harita”lar oluşturduğumuzu ileri sürmüştür. Gizil öğrenme, bilişsel haritaların oluşturulmasının ardından, bireyin duruma göre bu haritayı kullanmasını içermektedir. Öğretmenlerin;
 - öğrencilerin daha önceden oluşturdukları bilişsel haritaları kullanmaları için teşvik etmeleri,
 - aynı dersin geçmiş konuları, ya da farklı derslerde daha önceden öğrenilen bilgilerin, öğrenci tarafından, yeni durumları anlamak veya problem çözmek amacı ile kullanılmasını sağlamaları,
 - bir diğer deyişle **sahip oldukları bilginin farkına varmaları ve bu bilgiyi kullanmaları için öğrencileri özendirilmeleri** önerilir.

EĞİTSEL SONUÇLAR VE ÖĞRETMENLERE ÖNERİLER

- Tolman'a göre güdülenme, ihtiyaçlara paralel olarak organizmanın çevresinde dikkat edeceği olayları belirler. Okuldaki öğrencinin konuyu öğrenmekten daha yoğun bir başka ihtiyacı varsa, öğrenmeye karşı güdülenmeyecektir.
- Öğrenciler öğrenmeyi ihtiyaç olarak görmeye başladıklarında da öğrenmeye yönelik davranacaklardır. Öğretmenlerin;
 - dersi ilgi çekici kılması,
 - sorularla merak yaratması,
 - ve sınıfta konuyu öğrenmeyi ihtiyaç haline getirmeye çalışması önerilir.

EĞİTSEL SONUÇLAR VE ÖĞRETMENLERE ÖNERİLER

- Tolman öğrenmeyi etkileyen değişkenleri sınıflarken, çevresel, bireysel ve ara değişkenler üzerinde durmuştur. Çevresel değişkenlerden beslenme programı, uyarıcının türü ve biçimi, vb. öğrenmeyi etkilemektedir. Kahvaltısını yapmış, düzenli ve dengeli beslenen bir öğrencinin, tam tersi bir durumdaki öğrenciden daha kolay öğreneceği ve daha başarılı olacağı neredeyse kesindir.
- Bu nedenle öğretmenlerin de **beslenme konusuna gereken önemi vermeleri ve etkinlikler düzenlemeleri** önerilir.

EĞİTSEL SONUÇLAR VE ÖĞRETMENLERE ÖNERİLER

- Derste öğretmen tarafından kullanılan uyarıcıların türü ve biçimi de öğrenmeyi etkileyen bir diğer çevresel değişkendir.
- Öğretmenin, öğrencilerin ilgisini çekecek,
- düzeylerine uygun materyal kullanması önerilir.

EĞİTSEL SONUÇLAR VE ÖĞRETMENLERE ÖNERİLER

- Öğrenmeyi etkileyen bir diğer değişken, öğrenme için gerekli motor tepkilerdir. Özellikle ilk sınıflarda, psiko-motor gelişim açısından yeterli olgunluk düzeyine ulaşmak, yazma gibi küçük kasların kullanılmasını gerektiren etkinlikler söz konusu olduğunda, önemli bir değişkendir.
- Öğretmenin, öğrencilerinin yeterli psiko-motor gelişim düzeyine ulaşmamış olabileceklerini aklından çıkarmaması,
- Her öğrenciden aynı düzeyde psiko-motor beceri beklememesi önerilir.

EĞİTSEL SONUÇLAR VE ÖĞRETMENLERE ÖNERİLER

- Tolman'a göre kalıtım, yaş, önceki eğitim ile hormonlar, ilaçlar ve beslenme gibi değişkenler, öğrenme üzerinde etkisi olan bireysel farklılık değişkenleridir. Öğretmenler,
- öğrenciler arasında **bireysel farklılıklar** olduğunu,
- ve dolayısıyla her birinin öğrenme hızının ve biçiminin farklı olduğunu unutmamalı,
- her öğrenciden aynı hız ve biçimde öğrenmesini beklememelidir.

EĞİTSEL SONUÇLAR VE ÖĞRETMENLERE ÖNERİLER

- Tolman'a göre, uyarıcı ile tepki arasında ara değişkenler vardır. Bu ara değişkenler, beklenti içinde olmak ve istemek gibi zihinsel süreçlerdir. Okuldaki öğrenciler de, daha okula başlamadan, **yeni bilgiler öğrenme, araştırıp keşfetme, öğretmenin sorduğu soruları cevaplama gibi pek çok konuda beklenti içindedirler.**
- Bu beklentilerinin boşa çıkmaması için öğretmenin;
 - her öğrenciden eşit görev beklemek yerine, öğrencileri özelliklerine uygun farklı görevlere yönlendirmesi;
 - başarı duygusunu her öğrencisinin tatması için çaba harcaması önerilir.

KAYNAKÇA:

- Arı, R. (2005). *Gelişim ve öğrenme*, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- Ballantyne, P.F. (2006). History and theory of psychology course. [http://www.comnet.ca/~pballan/section5\(210\).htm](http://www.comnet.ca/~pballan/section5(210).htm) adresinden 25 Ağustos 2007 tarihinde elde edilmiştir.
- Burgoon, J.K., Burgoon, M., Miller, G.R. & Sunnafrank, M. (1981). Learning theory approaches to persuasion, *Human Communication Research*, 7: 2, pp: 161- 179.
- Cooper, S. (2007). Learning theories, <http://www.lifecircles-inc.com/tolman.htm> adresinden 12 Ağustos 2007 tarihinde elde edilmiştir.
- Cüceloğlu D. (1999). İnsan ve davranışı, Remzi Kitabevi, İstanbul.
- Daniels, V. (2007). Edward C. Tolman http://www.sonoma.edu/users/d/daniels/tolman_lecture.htm adresinden 23 Ağustos 2007 tarihinde elde edilmiştir.
- Good, J. & Stil, A. (1986). Tolman and the tradition of direct perception, *British Journal of Psychology*, 77, pp: 533- 539.
- Hatfield, G. (2002). Psychology, philosophy, and cognitive science: reflections on the history and philosophy of experimental psychology, *Mind and Language*, 17: 3, pp: 207- 232.
- Hunt, M. (1993) *The story of psychology*. Doubleday, New York.
- Klein, S.B. (1991). *Learning principles and applications*, McGraw-Hill, New York.
- Mackintosh, N.J. (1986). Tolman and modern conditioning theory, *British Journal of Psychology*, 77, pp: 517-523.
- Senemoğlu, N. (2004). *Gelişim öğrenme ve öğretim*, Gazi Kitabevi, Ankara.
- Stil, A. (1986). E.C. Tolman: A centenary symposium, *British Journal of Psychology*, 77, pp: 513- 515.
- Tolman, E.C. (1932). *Purposive behavior in animals and men*, The Century Co., New York, London.
- VanderZwaag, L. (1998). Edward C. Tolman. <http://www.muskingum.edu/~psych/psycweb/history/tolman.htm#Theory> adresinden 12 Ağustos 2007 tarihinde elde edilmiştir.

**İLGİ VE KATKILARINIZA
TEŞEKKÜR EDERİZ.**

**EMRE ASLAN
EMRAH PEKTAŞ**

